

INTEGRACIJA EVROPSKIH NARODOV ALI ZDRUŽENE DRŽAVE EVROPE S POGLEDA SPINELLIJA IN MONETA V KONTEKSTU FEDERALIZMA IN DEMOKRACIJE

FLORIAN MARGAN

Symbios – Energy and Transport Infrastructure Funds, Durmersheim, Nemčija.
E-pošta: florian.margan@gmail.com

Sprejeto

20. 10. 2021

Izdano

31. 3. 2022

DOPISNI AVTOR

florian.margan@gmail.com

Ključne besede:

EU,
integracija,
federalizem,
Spinelli,
Monet,
regulacije

Povzetek Načrt za izgradnjo "Združenih držav Evrope" bi morala temeljiti na demokratičnih načelih. V nasprotnem primeru nikoli ne bo privlačna za države, regije in državljane. Dokler se v EU ne uveljavijo temeljna načela demokracije, je vsaka razprava o nadaljnji integraciji držav članic bistveno nesmiselna. Če pogledamo institucionalni razvoj ES/EU, ni jasno, da bi ta razvoj v celoti sledil na osnovi mišljenja Monnetija, vendar so bili njegovi koraki postopnosti bližje dejanskemu razvoju EU, kot Spinellijev konstitucionalizem. Potrebujemo več svobode in demokracije v Evropi suverenih držav (če bo v to smer potekala politika), ter manj predpisov in nekje, nesmiselnih regulacij.

1 Uvod

V nasprotju s temeljnimi pogodbami EU se izdajajo skupne obveznice EU in s tem se ustvarja dolžniška unija, kjer jamčimo za obveznosti in dolgove posredovanih finančnih sredstev - podarjenih držav, do sklada obnove EU. Čez nekaj desetletij bodo morali naši otroci vso to pomoč vrniti-plaćati. Tiho se dogajajo spremembe, do neke mere neprimerljive na primer z Lizbonsko pogodbo. Ne pozabimo, Slovenija, kot druge države EU si bodo morale za pomoč iz Fonda obnove, izposoditi daljša finančna sredstva. Zagotovo so danes vsi upravičeno »navdušeni«, nezavedajoč se, da bodo glede vračila politiki pomagali tujim bankam, ter njihovim lastnikom in oblastem, ki bodo ta sredstva še naprej prerazporejale in bogatile naše dolgove, hkrati pa EU ustvarjale politične težave glede posredovanja finančnih sredstev iz fonda obnove do nekaterih držav, kot na primer Madžarom, Poljakom, Slovencem, Čehom, ki naj nebi izpolnjevali t.i. evropskih pravnih vrednot. To je neupravičeni poseg v njihov pravni sistem, ki je bil izglasovan v njihovih parlamentih.

V koronavirusni krizi je EU razkrila predvsem svojo nesposobnost pravočasnega reagiranja na težko situacijo, ki je zajela celotno EU, solidarnost pa je v primeru EU v bistvu bila le prazna beseda. Kako ravnati s trditvijo pravnikov EU, ki evroskeptikom s svojimi besedami neprestano mahajo z velikim finančnim paketom pomoči, (Fond obnove) glede rešitve navedenih problemov covida pa ne vem.

Ali domače politike ne moti, da želi EU uvesti nove davke, da si prisvoji prihodke iz ogljikovih dovoljenj, ipd? Poglejmo si obliko in naravo denarne pomoči, saj ta močno vpliva na proračune ekonomsko odgovornejših držav članic. Pod lažno krinko koronavirus krize gre velikanski denarni tok v prezadolžene države predvsem do južne Evrope. V nasprotju s temeljnimi pogodbami EU nastajajo skupne obveznice EU, nastaja dolžniška unija, kjer jamčimo za obveznosti in dolgove države prejemnice denarja - in ko leta 2058 potrka na naša vrata, naših otrok in vnukov naprimer ECB, oz. upniki tujih bank, bo nastal pekel, saj bo denar potrebno vrniti. Kako to razložiti otrokom?

Hkrati obstaja tihi dogovor - spet v nasprotju z zakonodajo EU glede skupne proračunske in fiskalne politike. Ta sprememba je primerljiva z Maastrichtsko in Lizbonsko pogodbo, brez možnosti, da bi se o njej izrekli državljani in nacionalni parlamenti. Hkrati sta vprašanje standardnega proračuna EU (večletni finančni okvir) in ad hoc sklada obnove za izterjavo bila nesprejemljivo združena v en sveženj glasovanja. Vse skupaj je to le pot v dolžniški pekel, tlakovan z lepimi govori evro politikov.

2 Kratki pogled zgodovine razmišljanj o integraciji evropskih narodov

Na primer, v letih 1462 - 1464 sta kralj George Poděbrady in Antonio Marini izdala dokument z naslovom: CONGREGATION CONCORDIE. Ta dokument opisuje, kako bi naj bila organizirana mednarodna skupnost evropskih držav. Bil je izdelan tudi predlog za ustanovitev Lige Krščanskih Princev (Liga krščanskih knezov ali Projekt obvladovanja konfliktov). Poanta je bila v tem, da bi arbitražno sodišče evropskih držav kaznovalo tiste, ki so odgovorni za kršitev miru in mednarodnega prava. Cilj je bil v skupnem ukrepanju proti turškim vpadam.

Iz zgodovine vemo, da so združenja grških mestnih držav že obstajala v stari Grčiji in da je bil glavni namen združitve iskanje skupne obrambe pred Barbari in pa tudi spodbujanje trgovine. Drug primer je Rimsko cesarstvo, ki je ustvarilo sistem asimetrične federacije, kjer je bil Rim osrednja zvezna oblast, druge šibkeje enote pa so bile priključene kot zvezni partnerji (Elazar, 1995).

V srednjem veku so se samoupravna mesta v današnji Italiji in Nemčiji, ter švicarski kantoni z namenom obrambe in ugodnejših pogojev za trgovanje združili v svobodne konfederacije. Švicarska konfederacija je bila ustanovljena leta 1291 in je z več prekinitvami obstajala do leta 1798. Nato je bila ponovno ustanovljena leta 1815 in je trajala do leta 1847.

Podajam nekaj primerov o razmišljanju bodočih integracij Evrope v zgodovini nekaterih avtorjev in sicer:

- **Pierre DUBOIS** (Petrus de Bosco) (1250 – 1320) je fr. pravnik, svetovalec kralja Filipa IV. Izdelal je koncept »DE RECUPERATIONE TERRAE SANCTAE (1306)« oblikovanja evropske organizacije - integracije suverenih krščanskih držav (RES PUBLICA CHRISTIANA), ki ne bi smela spodkopati suverenosti posameznih držav, lahko pa uvede vojaške sankcije proti izdajalcem vere (TREUGA DEI).
- **DANTE Alighieri** (1265-1321) je govoril o nekakšni uniji držav, »DE MONARCHIA 1310«, ter ustanovitvi evropskih institucij za preprečevanje nadaljnjih vojn v Evropi.
- **Maxmilien de Béthune** (1560 – 1641), francoski vojvoda iz Sully, je zagovarjal »veliki načrt« reorganizacije Evrope in ustanovitev sveta sodelujočih krščanskih držav, ki bi nadzorovale notranjo in zunanjo varnost tedanje Evrope – ta zamisel ni uspela.
- Katoliška liga je bila združenje katoliških držav, nekaj let pred izbruhom tridesetletne vojne. Njen nasprotnik je bila protestantska zveza, ustanovljena po usmrčitvi cesarja v Donauwörthu, leta 1608. V odgovor je bavarski vojvoda Maxmilian I leta 1609 ustanovil katoliško zvezo. Poleg tridesetletne vojne je združenje nekaj let prej prvič sodelovalo v razdelitvi vojne dediščine Jiliske (Wilson, 2019) med 1609, 1610 in 1614.
- **Immanuel Kant** je izdelal ideološke korenine evropskega združevanja - povezovanja in je eden najpomembnejših osebnosti moderne dobe. Leta 1795 je predstavil razpravo »O večnem miru«, ki opredeljuje osnovna načela, na katerih mora temeljiti morebitna evropska zvezna – federativna ureditev.
- **Napoleon BONAPARTE** je sanjal o Evropski federaciji narodov.

- **Winston Churchill** je bivši premier Velike Britanije, ki je imel oktobra leta 1946 govor na Univerzi v Zürichu: »Ustanovite Združene države Evrope« osnova mora biti ustanovitev partnerstvi sodelovanja Francije in Nemčije. Prvi praktični krog: ustanovitev Rade Evrope (Council of Europe).

Neodvisna konfederacija, združena Nizozemska provinca, je nastala konec 16. stoletja, kot posledica upora proti Španski vladavini. To združenje je obstajalo do leta 1795. Praktično je šlo za zelo svobodno unijo s šibko centralno močjo (Elazar, 1995).

- **Johannes Althusius** (1557-1638) velja za prvega avtorja, ki je skušal opredeliti evropsko – federalno zvezno tradicijo, ki je takrat že obstajala v njegovem delu »Politica Methodice Diegesta«. V svojem delu poudarja pomen dialoga, kot temelj politike. Omenja tudi pomen organskega pristopa, kjer so vsi udeleženci med seboj enakopravni in kjer je treba nadzorovati le državno moč (Dosenrode, 2007).

ZDA so naredile velik korak v zgodovini federalizma. Leta 1781 so se neodvisne Severnoameriške države združile v konfederacijo s šibko centralno močjo. Vendar prva konfederacijska ustava iz leta 1781, sklenjena med 13 državami, ni delovala (Balík, 2005). Zaradi tega je bila leta 1786 sklicana Philadelphijska konvencija, ki je nato potekala leta 1787. Tu so se morale države članice konfederacije odločiti o temeljnem vprašanju, in sicer, ali naj se premaknejo k močnejši konfederaciji ali pa ustvarijo državo s centralno moči. Rezultat konvencije je bil kompromis obeh predlogov, kjer vladni sistem temelji na delitvi suverenosti. Posamezne države članice tukaj ohranjajo pristojnosti na tistih področjih, ki niso prenesene na EU. Tako je prišlo do preoblikovanja v novo zvezno ustavo, ki je vzpostavila sodobno ZDA in federalizem v sodobnem smislu (Elazar, 1988). Ustvarjalci ameriške ustave so temeljili na delih pomembnih filozofov (Locke, Hobbes, Rousseau), vendar so v zelo delujočem predsedniškem sistemu ZDA sčasoma prevladala načela fran. filozofa Charlesa Louisa Montesquieua (1689–1775).

3 Pomen besede federalizmus - federacija in kakšen pomen ima v EU

Za federacije so značilne posebno značilni specificirani znaki, kot so: (i) pogodbeno in ustavno strukturiranje, (ii) prerazporeditev oblasti med posameznimi ravnmi oblasti, (iii) pisna ustava ali dvojnost oblasti. Poleg tega je federalizem orodje za zagotavljanje delovanja federacije. EU je danes zelo specifična entiteta, zato jo pravna in politična znanost pogosto težko poimenujeta in razvrščata. Vendar je federalizem globoko zakoreninjen v razvoju Evropskih skupnosti in ga spremlja že od začetka evropskega povezovanja.

Kaj je federalizem? Beseda sama izhaja iz latinskih izrazov "foedus", torej pogodbe ali konvencije, in "fidere", torej verjeti ali zaupati (Fiala, 2007). Izraz federalizem se v literaturi včasih zamenja z izrazom federacija. Oba se nanašata na nekakšno zvezo držav in državljanov z relativno visoko avtonomijo konstitutivnih enot. Medtem ko je federalizem oblika vlade ali način delitve oblasti med centralnimi in lokalnimi avtonomnimi institucijami, ki je zapisan v pisni ustavi in na splošno poudarja pomen decentralizirane oblasti in neposredne komunikacije med vlado in državljanji, lahko federacijo opredelimo bolj kot institucionalna ureditev v obliki suverene države (Fiala, 2007).

Federalizem je mogoče razumeti v filozofskem in političnem smislu, kot tudi v teoretičnem kot praktičnem. V filozofskem smislu je bolj ali manj utopičen koncept nekaterih pomembnih svetovnih mislecev, v političnem smislu je oblika politične organizacije ali delitve oblasti v državi. V teoretičnem je federalizem gibanje, ki obravnava odnose med avtonomnimi 12 enotami znotraj zvezne enote ali značilno teorijo evropskega povezovanja; v praksi ga razumemo kot proces centralizacije ali decentralizacije (Kratochvil, 2008).

Na splošno lahko federalizem razdelimo na dva glavna toka: ameriški federalizem in evropski federalizem. Pri tem delu se bom posvetil evropskemu federalizmu. Znotraj evropskega federalizma lahko identificiramo več gibanj in konceptov, vendar sta po mojem mnenju pomembna dva osnovna koncepta in sicer od avtorjev in mislecev Altiero Spinelli in Jean Monet.

Druga svetovna vojna je bila drugo obdobje v razvoju evropskega federalizma. Pojavili so se federalistični koncepti in strategije, ki vsebujejo različne predloge za ustvarjanje nove Evrope. Leta 1941 je tako imenovani »Ventotenski manifest« postal pomemben dokument za evropske federaliste (Kratochvíl, 2008). Avtorja tega dokumenta sta bila Altiero Spinelli in Ernesto Rossi. Oba sta močno nasprotovala državi in trdila, da je širjenje nacionalnih držav razlog za nastanek totalitarnih držav, katerih želja po hegemoniji je privedla do izbruha svetovnih vojn (Spinelli-Rossi, 1944).

Prvi avtor je Jean Monnet. Bil je predstavnik postopnih korakov, zagovornik postopnega in zmerne gibanja. Monnet se zavzema za idejo, da bi morala federacija v ustavi izhajati iz držav članic in da bi morala integracija, kot taka potekati počasnih korakov, brez velikih pritiskov in časovnih omejitev, pri čemer je politična integracija namišljeni cilj teh postopnih sprememb (Burgess, 2007). Drugi avtor je Altiero Spinelli, čigar koncept se imenuje ustavnost ali tudi konstitucionalizem, kjer si Spinelli federalizacijo predstavlja, kot nenadno ustavno spremembo. Tako je, za razliko od Moneta, bil bolj za radikalno smer in predvideva, da bo ustavno utemeljitev federacije potekala pred samim začetkom integracijskega procesa (Rosamond, 2000).

Zakaj si je Spinelli želel združeno Evropo?

- Zato, ker je bil »Peace Versalilla« mirovni sistem nepopoln in neobjektiven.
- League »Liga narodov« je klonila (nesrečna razdelitev Madžarske po prvi svetovni vojni).
- Mir v Evropi je bilo mogoče zagotoviti le s projektom njene združitve.
- Vseevropska Evropa je ekonomsko potrebna vsem narodom Evrope.
- Življenjski standard evropskih državljanov je mogoče izboljšati z oblikovanjem enotnega gospodarskega prostora, brez meja, tj. na podlagi carinske unije in skupnega trga.
- Gospodarsko sodelovanje mora biti politično podprto.

Pri tem so se pojavila nekatere nerešene situacije, na katere nismo dobili odgovorov in sicer:

- Država, politiki, pa tudi lobisti in centralistična podjetja nas prepričujejo, da gospodarstvo in vse naše življenje rešujejo osrednje norme in centralne vire.
- Srednja in Vzhodna Evropa sta postala gospodarska kolonija Zahodne Evrope s poceni delovno silo in drago energijo, kjer poceni delovna sila zasluži trikrat manj od Nemcev ali Francozov.
- Pot do normalnega življenja je samooskrba (pridelovanje hrane, surovinski resursi,... itd.).

4 Teorija neofederalizma

Če govorimo o izgradnji zvezne - federalne Evrope, je vsekakor zanimivo omeniti teorijo neofederalizma. Ta koncept se je pojavil v 80. letih in njegov glavni predstavnik je bil John Pinder. Pinder je trdil, da federalistična teorija ne bi smela temeljiti le na cilju oblikovanja federacije, ampak bi morala vključevati tudi proces federalizacije, v katerem je prišlo do pomembnega premika v suverenosti. Zanj so bili zelo pomembni koraki, ki so vodili k razvoju evropskih institucij, ki bodo postopoma prevzele funkcije držav članic (Pinder, 1985-1986).

Spinelli in Rossi sta predlagala oblikovanje združene in svobodne Evrope, pri čemer sta se oprla na idejo o izgradnji novega institucionalnega sistema. Združila bi vse državljane in jim hkrati dala svobodo in občutek družbene solidarnosti. Na tej podlagi so se zavzeli za ustanovitev evropske federacije, ki bi ustvarila evropsko državljanstvo in omejila suverenost držav. V tej federaciji bi imeli državljani možnost nadzora nad zvezno vlado, hkrati pa bi zanjo veljali zvezni zakoni (Spinelli – Rossi, 1944).

Zmerni federalist Jean Monnet ni verjel v delovanje medvladnega sodelovanja in je zato zagovarjal idejo o oblikovanju nadnacionalnih institucij za evropsko povezovanje. Monnet je podprl tudi nastanek Schumanove deklaracije v petdesetih letih prejšnjega stoletja »Pogodba o evropski integraciji premoga in jekla - 1951«, ki je predlagala ustanovitev ESUO (Laursen, 2011). ESUO je postal prvi korak k federalizaciji Evrope z organizacijo skupnega sodelovanja med Francijo in Nemčijo na osnovi premoga in jekla. Zaradi nastanka funkcionalnih gospodarskih vezi med nacionalnimi državami je to sodelovanje vodilo do zmanjšanja njihove lastne

suverenosti in postopnega oblikovanja federacije, zahvaljujoč krepitvi nadnacionalne narave sodelovanja (Burgess, 1996).

Altiero Spinelli se je soočil z Monnetom. Za razliko od Monneta se je zavzemal za radikalne, skokovite spremembe, to je za enkratno dokončno ustanovitev evropske federacije na podlagi ustave (Kratochvíl, 2008). Za Spinellija so bile podlaga močne institucionalne vezi. Trdil je, da napredka ni mogoče doseči, če v EU ne pride do prehoda z medvladnega na nadnacionalno vladavino. Na tej podlagi se je zavzel za osnutek Pogodbe o EU, katerega namen je okrepiti zvezne elemente Evropske skupnosti - ES (Burgess, 1996). Pogodba je predlagala revizijo ne le EU ampak tudi Sveta ministrov in Evropskega sveta. Pomembna sprememba je bila uvedba postopka soodločanja. Cilj te spremembe ni bil le okrepiti proces odločanja v ES, ampak tudi okrepiti odnose med posameznimi institucijami. Po drugi strani bi pogodba ohranila prevladujoč položaj držav članic ES na področju zunanje politike, varnosti in obrambe. Čeprav ni bila ratificirana, je pogodba vplivala na nadaljnjo razpravo o prihodnosti ES, nekatera njena vsebina pa je bila vključena v Pogodbo EU (Burgess, 1996).

Podobno je s ciljem integracije, ki tako za Monneta kot za Spinellija predstavlja novo Evropsko federacijo. Temeljna razlika je v tem, da ustanovitev zveznih institucij in ustanovitev evropske federacije v Spinellijevem konceptu razumemo, kot nujen pogoj za izgradnjo Evrope, torej kot izhodišče. Za Monneta pa združena Evropa zagotovo ni le začetek, ampak končni rezultat celotnega procesa evropske integracije (Burgess, 2007)¹.

Po mnenju Spinellija je federalizem enkratna ustavna sprememba v kontekstu evropskega povezovanja, zato se avtor zavzema za takojšen prenos politične moči na evropsko raven. Za Monnetija pa federalizem pomeni dolg, počasen, postopen

¹ Mišljenka Altiero Spinellija in Ernesta Rossija je bila integrirana Evropa kot orodje za postopno izgradnjo enotne, socialistične evropske države, je izražena v dokumentu, ki ga evropski federalisti še vedno obravnavajo kot nov socialistični »manifest« in se imenuje tudi »Manifest Ventotene - Manifest di Ventotene«, iz leta 1941 in je postal eden temeljnih dokumentov EU. Leta 1943 je bil ustanovljen program Evropske zvezne vlade (Movimento Federalista Europeo). Spinelli: »Evropska revolucija mora biti socialistična« in navaja, da obstaja ena sama potreba po trajni zvezni reorganizaciji Evrope. Manifest poziva federacijo evropskih držav k tesni zvezi evropskih držav, da se prepreči vojna. Teoretski model je izdelal E. B. Haas (Haas, Združevanje Evrope, 1958). Po Spinelliju bo edina pot vodila do zmage socializma in sicer: »Popolna in dokončna ukinitve suverenih nacionalnih držav.« Prva stvar, ki jo je treba rešiti in brez katere je ves napredek le laž, je dokončna odprava delitve Evrope na nacionalne države, suverene države.

proces kumulativne integracije, na koncu katerega bo potencialna federacija uradno priznana kot vrhunec obstoječe gospodarske in politične realnosti (Burgess, 2007). Kot vemo, centralizacija in globalizacija počasi umirata. Nove tehnologije pa tudi. Nove nakupne strategije bodo odpravile povezave med proizvajalcem in uporabnikom v prostoru EU. To pomeni, da ljudje na primer kupujejo prek interneta in ne potrebujejo prodajalcev. To so tudi nekatera nova dejstva, kot nove prihajajoče regulacije, ki bodo po vsej verjetnosti poglobile sodelovanja na evropski ravni med državami EU. Podobno bo potrebno decentralizirati energijo, tj. do lokalne ravni. Idealno je, da je vsaka hiša, občina, mesto ali tovarna energetska samozadostna. Tehnologijo imamo in manjkata nam le dve stvari – znanje in denar. Kako lahko to dosežemo? Z ustanovitvijo skupne politike evropskih držav s strani Evropske komisije (primer: Green deal, Fit for 55,... itn.).

Proces evropske integracije se lahko uspešno nadaljuje v tem stoletju, če se spoštujejo izvirna načela integracije in kulturni vrednostni principi, temelji in značilnosti, ki so ustvarile trdno ideološko podlago za začetek povojne integracije.

Nedemokratska vladna elita, nosilka ideologije politične korektnosti in multikulturalizma, ne more biti odločilni akter pri oblikovanju tega procesa. Velika vloga bo morala ostati v rokah držav članic, njihovih državljanov in nekaterih legitimnih evropskih struktur, brez zunanjega vpliva tistih, ki ne predstavljajo nikogar razen sebe. Integracija bo verjetno dobila novo konfiguracijo in obliko, vendar ne sme izgubiti svojega prvotnega pomena in poslanstva, osnovnih človekovih pravic in državljanskih lastnosti. Temeljiti mora prav tako na demokratičnih načelih.

Težava je v tem, da se politiki vedno pripravljajo na nekakšno zadnjo varianto. Na splošno so opozarjali, da se bodo spremembe soočale z različnimi - ekstremnimi - pogledi, ki bi lahko ogrozile demokracijo. S tem se moram strinjati, saj bruselske evropske elite vidijo rešitev v veliki regulaciji, veliki birokraciji, omejevanju svobode govora, svobode poslovanja in svobodnega življenja. Počasi, a vsak dan zmanjšujejo naše svoboščine, gospodarsko in politično suverenost, ter spodkopavajo demokracijo. To je s strani Evropske komisije nesmiselno in ekstremistično potovanje do pekla znormalizirane enotne vojske brezpravnih sužnjev, brez spola, brez vere in narodnosti. Naš odziv na take cilje mora biti ravno nasproten. Več svobode in demokracije v Evropi suverenih držav, sestavljenih iz samozavestnih prebivalcev, njihovih načinov življenja, ter manj predpisov oziroma regulacij, kot jih

pišejo birokrati v Bruslju. Bruselj je cesta birokratov, ki izmišljajo vedno nove in nove regulacije. Problem je nerešena masovna migracija, katera je omogočila milijonom migrantom iz Afrike, Azije in Srednjega Vzhoda se ustaliti v Evropi, ne glede na to, da ne sprejemajo evropske vrednosti in kulture. Razumem jih, želijo negovati svojo kulturo, vendar problem s tem ni rešen! EU kot multikulturni superstat, brez evropskih tradicij? Je to cesta prihodnosti?

EU in Evropska komisija potrebujeta resno reformo, kajti namesto tega, da bi Evropo hranila pred političnimi pravnimi nesmisli, nespoštovanji nekaterih odločitev nacionalnih parlamentov nekaterih držav EU, je sama postala vir problemov, birokratične zaprtosti in nesigurnosti glede varnosti naših državljanov. Na poti do integracije oziroma reorganizacije EU v smislu federacije združenih držav Evrope, smo zelo daleč. Imamo evro in skupni trg, Schengensko območje, vendar nimamo zveznih instrumentov - ene vlade, ene vojske, ene skupne valute vseh držav EU, ene skupne politike do prihajajočih emigrantov. Dokler teh instrumentov ne dodamo obstoječemu povezovanju, ki ga je treba izvesti politično, bo celoten projekt EU nedokončan.

5 Zaključek

Evropsko povezovanje je vsaj do devetdesetih let 20. stoletja jasno sledilo mislečemu Monnetu, ki se je zavzemal k postopnim korakom združevanja evropske politike, kjer bi se osnovne evropske pogodbe običajno potrjevale z ustrezno prakso, katera bi bila najprej preizkušena, postopoma uveljavljena in nato uradno sprejeta. V devetdesetih letih so bile pogodbe sprejete tako hitro, da posledic prejšnjih pogodb še niso mogli upoštevati, kaj šele realizirati. Tako se nam lahko zdi, da se je proces integracije od devetdesetih let prejšnjega stoletja dejansko razvijal po Spinellijevih metodah.

Vendar temu ni bilo tako, ker pogoj za sklic ustanovne skupščine in sprejetje ustave ni bil izpolnjen. Poleg poskusa sprejetja ustavnega dokumenta po skoraj pol stoletja delovanja evropskih struktur in njihovem postopnem razvoju ni mogoče razumeti, kot manifestacijo Spinellijevega radikalnega federalizma. Če pogledamo institucionalni razvoj ES/EU, ni jasno, da je ta razvoj v celoti sledil po metodi – postopnih korakov, ki jih je zagovarjal Monnet, vendar je bila njegova postopnost in smiselnost bližje resničnemu razvoju, kot Spinellijev konstitucionalizem.

Načrt za izgradnjo novih "Združenih držav Evrope" bi na osnovi mojega mišljenja, moral temeljiti na demokratičnih in solidarnostnih načelih. V nasprotnem primeru nikoli ne bo privlačna za države, regije, državljane in koga drugega. Tako dolgo dokler se v EU ne uveljavijo temeljna načela demokracije in solidarnosti, bo vsaka razprava in mišljenja v tej smeri o nadaljnji integraciji držav članic EU po mojem mnenju, nesmiselna.

Kot pravi Napoleon Bonaparte: „Velikega politika poznamo na osnovi tega, da njegove misli, njegova mišljenja in ustvarjalnost, živijo tudi po njihovi smrti ali pa na osnovi tega, da niso uspeli in so bili poraženci v svojih idejah“. V našem primeru pripad Spinelli-ja in Moneta govori o tem, da so delno v svojih mislih uspeli, saj njihove ideje in misli do danes v Bruslju živijo.

Literatura

- Berkmann, B. J. (2004). *Das Verhältnis Kirche – Europäische Union*. ISBN: 3-8258- 7762-0, LIT Verlag Münster.
- Booker, R. (2006). *Skryté dějiny evropské integrace od roku 1918 až do současnosti*. Brno: Barrister & Principal.
- Burgess, M. (1996). *Introduction: Federalism and Building the European Union*. Publish 26 (4), str. 1–15.
- Burgess, M. (2000). *Federalism and European Union: The Building of Europe, 1950– 2000*. London: Routledge.
- Burgess, M. (2007). *Federalism and Federation*, V: Cini, M. *European Union Politics*. Oxford: Oxford University Press, 2. ponatisk str. 69-84.
- Dosenrode, S. (2007). *Approaching the EUropean Federation?*. Published December 28, 2006 by Routledge, Ashgate, ISBN 9780754642442
- Elazar, D. J. (1988). *The American constitutional tradition*. Lincoln: University of Nebraska Press, str. 23–32.
- Elazar, D. J. (1995). *From Statism To Federalism: A Paradigm Shift*, *The Journal of Federalism*, Volume 25, Issue 2, Spring 1995, str. 5–18.
- Hass, E. B. (1958). *The Uniting of Europe*. University of Notre Dame, Stanford University Press, ASIN:B0006AVJ0Y, ISBN:0-268-04347-3
- Kratochvil, P. (2008). *Teorie evropské integrace*. Praha, ISBN: 978-80-7367-467-0
- Laursen, F. (2011). *Federalism: From Classical Theory to Modern Day Practice in the EU and Other Politics*. V: Laursen, F. (ed.), *The EU and Federalism: Politics and Policies Compared*. Farnham: Ashgate publishing company. str. 3–26.
- Margan, F. (2018). *What is the current state of the EU, or we can expect a new federation of the United States of Europe?*, International Conference on European Integration 2018, University of Ostrava, VŠB, ISBN 978-80-248-4169-4, ISSN 2571-029X, 2018
- Mckesson, J. A. (1952). *The Schuman Plan*. *Political Science Quarterly*, Vol. 67, No. 1, str. 18-35.
- Pinder, J. (1985–1986). *European Community and nation state: a case for a neofederalism?*, *International Affairs*, Royal Institute of International Affairs 1944 - 62 (1), str. 41–54.

- Pinder, J. (1991). *European Community: The Building of a Union*. Oxford: Oxford University Press, 1944-2015, Vol. 20, No. 1 - Vol. 91, No. 6)
- Rosamond, B. (2000). *Theories of European Integration (The European Union series)*. Paperback – January 1, 1744, ISBN: 0-333-71695-7
- Spinelli, V. in Rossi, E. (1944). *Ventotene manifesto*. London: Federal Trust for Education and Research.
- Spinelli, A. (1983). *Towards the European Union*. Florence: European University Institute.
- Tommel, I. (2011). *The European Union – A Federation Sui Generis?*, V: Laursen, F. (ed.), *The EU and Federalism: Politics and Policies Compared*. Ashgate Publishing Company. str. 41–56.
- Wilson, P. (2011). *The Thirty Years War: Europe's Tragedy*. London: Belknap Press. ISBN: 978-0-141-00614-7
- Wilson, P. (2019). *A new history of the thirty years war – Europe's Tragedy*. ISBN: 13-978-0-230-242-050